

CultureTalk Tibetan Language and Culture Video Transcripts:
<http://langmedia.fivecolleges.edu>
Means of Income for City Dwellers

Lhasa Dialect
Tibetan transcript:

ཀྱ། གྲོང་ཁྱིམ་ནང་གི་མིའི་འཚོ་བའི་རྟེན་གཞི་གཙོ་བོ་ག་རེ་རེད།

ལ། ད་གྲོང་ཁྱིམ་ནང་གི་མི་མང་ཆེ་བ་ནི་ད་དེ་ག་རེ། སོ་སོའི་དཔལ་སྦྱོར་ཡིན་ན་དོག་ཅམ་ཡག་པོ་ མོ་ཙེ་ཐོན་བའི་མི་མང་ཆེ་བ་
གྲོང་ཁྱིམ་ནང་ལ་བཟང་གི་རེད་པ། ད་མང་ཆེ་བ་གྲོང་ཁྱིམ་ནང་བཟང་མཁན་དེ་དག་ལས་བྱེད་པ་རེད། རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ལས་བྱེད་པ།
ལས་བྱེད་པ་བཅས་ལས་ཁུངས་ཡོད་པའི་མི་མང་ཆེ་བ་རེད་ལ། ཨ་ནས་ཨ་འདྲ་སོང་ཅང་ད་མང་ཆེ་བ་རྒྱལ་ཁབ་གིས་ལས་བྱེད་ཅང་
ད་ཁོ་ཚོར་ཟླ་བ་རེ་རེར་དཔེ་ཤགས་དོག་ཅམ། ད་མཐོ་ཤོས་ལ་དུག་སྟོང་བདུན་སྟོང་བརྒྱད་སྟོང་དེ་འདྲ་བྱས་པ་ཡོད་རེད་པ། ཟླ་བ་
རེ་རེ་ལ་དུག་སྟོང་བདུན་སྟོང་ཡོད་རེད། ལ་ཤས་ལ་རྒྱལ་ཁབ་གིས་སྲིད་གཞུངས་ནང་ལ་ལས་ཀ་བྱས་མཁན་དེ་ཚོ་ལ་མང་ཆེ་སྐྱ་ཆ་
མཐོན་བོ་ཡོད་རེད། ཨ་ནས་ཁོ་ཚོ་དེ་དག་སྐྱ་ཆ་མཐོན་བོ་གསུང་ཅམ་སོ་སོའི་གྲོང་ཁྱིམ་ནང་འཚོ་བ་དེ་ད་སྐྱེལ་ལས་ལྟ་བོ་ཡོད་རེད།
གྲོང་ཁྱིམ་ནང་ལ་བཟང་ན། དོག་ཅམ ད་གཞན་དང་བཟུར་ན་ད་ལས་ལྟ་བོ་ཡོད་རེད། ཨ་ གཞན་དག་ལ་ཤས་བཤད་ན་ཚོང་
རྒྱལ་མཁན་ཡང་མང་བོ་འདུག། དེང་སང་ལྷ་ས་ལ་དཔེ་བཞག་པ་ཡིན་ན་ཡུལ་འཁོར་སློབ་འཚམ་བྱེད་མཁན་མང་བོ་ཡོད་ཅང་། ཨ་
ནས་དེ་ནས་བར་སྐོར་གི་བར་དེ་ལ་ད་བོད་ཀྱིས་རྒྱན་ཆ་དང་ཐང་ག་དང་ ད་ཨེ་འདྲ་བཟོང་མཁན་མང་བོ་འདུག་ག། བོད་ཀྱིས་
རྒྱན་ཆ་ད་འདྲ་མི་འདྲ་བཟོང་ན་ ཨ་ རྣམ་རྒྱན་རྒྱ་མིའི་དེ་དག་གིས་བོད་ཀྱི་རྒྱན་ཆ་དེ་ཚོ་ལ་མཉམ་བོ་གནང་གི་འདུག། དགའ་བོ་
གནང་ཅང་། ཨ་ནས་གང་གིས་རྒྱན་ཆ་དེ་ཚོ་འདྲ་མི་འདྲ་གོང་རྒྱུང་རྒྱུང་ཅས་རྒྱུར་ལེན། ཨ་ནས་ཕར་རྒྱ་མི་ལ་ད་ གོང་ཚོན་བོ་ཞེ་
དག་ཅེ་བཟོང་གི་མ་རེད། བོད་རིགས་གིས་ད་རྒྱགས་རྒྱུ་བཤད་ཡ་ཞེ་དག་དགའ་བོ་མི་འདུག་ག། མི་ལ། མགོ་བསྐོར་བཏང་ཡ་
དགའ་བོ་མེད་ཅམ། ད་གོང་དོག་ཅམ ད་ཁོ་རང་ཚོའི་རྒྱུར་ཉེས་པ་དང་བཟུར་ན་ཕར་ཆེན་བོ་བཟོང་གི་རེད་ལ། ཨ་འདྲ་བཟོང་། ཨ་
ནས་དབྱུར་ལ་ཡིན་ན་བོད་རིགས་ཚོང་རྒྱལ་མཁན་མང་ཆེ་བའི་ཡུལ་འཁོར་སློབ་འཚམ་ནང་ནས་དདུལ་ཨོ་ཙེ་བསགས་ཐུབ་གི་
འདུག་ལ། ཨ་ནས་དེ་ནས་དགུན་ལ་ཡིན་ན་ད་ ཡང་ ལྷ་སའི་དངོས་ནས་ཆ་བཞག་ན་ཨ་མདོ་དང་ཁམས་དེ་ནས་ཡར་ཡོང་
མཁན་གྱིས་བོད་རིགས་མང་བོ་ཡོད་རེད། ཨ་ དེ་དག་ལ་ཡང་ལྷ་ས་རང་ནས་ཐོན་རྒྱུད་བའི་ ད་ག་རེ་ མང་ག་བཟོང་
མཁན་དེ་མང་བོ་འདུག། ཐང་ག་ཅེ་ཨ་ནས་མཚོད་མི་འདུལ་སའི་སྐོང་བཅས་ཨེ་འདྲའི་

ཀྱ། མཚོན་མེ་ད་ཨེ་འདྲའི་

ལ། མཚོན་མེ་ད་ཨེ་འདྲའི་བཟོང་ཡ་མང་བོ་འདུག། ཡང་དེ་ བར་སྐོར་གིའི་ ལམ་དཀྱིལ་དེ་བར་ དེ་ག་རེད་ ཨོ་དེ་ལ་བཏགས་
བཟོང་མཁན་མང་བོ་ཡོད་རེད། གང་འདྲ་སྐྱ་རེད་ན། ད་ཁམས་དང་ཨ་མདོ་རྩོགས་ནས་མཚོད་འཇལ་འགོ་མཁན་མང་བོ་འདུག་
ལ། གང་གོ་ལོ་རྩོམ་ཁང་ནང་ལ་མཚོད་འཇལ་འགོ་ས། མཚོན་མེ་ད་ཨ་ནས་ལ་བཏགས་བཟོང་མཁན་མང་བོ་ཅེ། དེ་བཟོང་ཅང་
ཡང་ཁོ་ཚོའི་དདུལ་དོག་ཅམ་བསགས་ཐུབ་གི་འདུག་གི་རེད།

ཀྱ། ཨ་ནས་ད་ལྟ་དེ་འདྲ་བཤད་དུས་ཚོང་ཐོགས་མང་ཆེ་བ་གནས་སྐབས་གནས་སྐབས་ཀྱི་བཟང་བ་མ་དོག་རྟེན་ཅག་དེ་འདྲའི་ཚོ་
ཁང་ཆེན་བོ་ཟེན་མཁན་དེ་འདྲ་ཡོད་ལ།

ལ། ཚོང་ཁང་ཆེན་བོ་ཟེར་ན་བོད་ཡོངས་ནས་བཤད་ན་ལ་ཤས་དེ་ཡང་སོ་སོའི་ཐང་ག་བྲིས་ས་ དའི་ཨ་ཁང་ཡིན་ན་ ཐང་ག་བྲིས་
ས་ཆེན་བོ་ཞིག་ཡོད་རེད། ཐང་ག་བྲིས་ས་དང་སློབ་བཟོས་ཡོད་རེད། དེ་ཡང་ ལ་ཤས་ཡང་ས་ཆ་སོ་སོའི་སློབ་མ་ནས་ལྷ་ས་རང་ལ་
ཁང་པ་ཡོད་མཁན་དེ་དག་གིས་ཁང་པ་དེ་མི་གཞན་དག་ལ་སྐྱ། སྐྱ་ཅེ། ཨ་ནས་ད་ཡང་ཟླ་བ་རེ་རེར་ལ་ཁོ་རང་ཚོར་ཡོང་འབབ

ཡོད་རེད། དེ་ལ་ཡོང་འབབ་ཡོད། ཡང་ས་ཆ་མེད་པ་ལས་མི་ཁ་ཤས་གིས་སྤོན་མ་ནས་ལྷ་ས་རང་ནས་ས་ཆ་ཆེན་པོ་བཟུང་ཡོད་རེད།
ཁང་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་ན་ ཁང་པ་དེ་བཟོ་བཅོས་རྒྱབ་ དེ་གང་གོ་ལོ་བྱས་ན་རྒྱ་མི་ལ་ ཡུལ་འཁོར་སྤོ་འཆམ་ཡོང་མཁན་གིས་རྒྱ་མི་
ལ་དེ་མགོན་ཁང་ཞིག་བྱས་ནས་དངུལ་ཡག་པོ་ཞིག་བསགས་ཐུབ་གི་འདུག་ལ། དེ་ཕྱད་བས་གཞན་དང་ག་རེ་ཡོད་རེད་ཟེར་ན་མེད་པ་
ཁང་ཆེ་མང་ཆེ་བ་དང་ཇ་ཁང་བརྒྱུགས་འདུག་ལ། ཇ་ཁང་དང་ཟ་ཁང་བརྒྱུགས། ཇ་ཁང་དང་ཟ་ཁང་བརྒྱུགས་ན། ད་ ཇ་ཁང་དེ་མི་
མང་ཆེ་བ་ ཇ་ཁང་ལ་འགྲོ་ཡ་དགའ་པོ་འདུག་ལ། ཆེད་ཚང་ཇ་ཁང་ནང་ནས་དངུལ་བསགས་ཡང་དེ་ཡང་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད། ཟ་
ཁང་ཡིན་ན་ཡང། བོད་ས་ཟ་ཁང་དེ་ བོད་གྱིས་ཟ་ཁང་མང་ཆེ་བ་དེ་བོད་རིགས་གིས་བརྒྱུགས་ཡོད་རེད་བཤ། བོད་གི་བརྒྱུགས་ཚང་
ཕྱི་རྒྱལ་དང་རྒྱ་མི་དེ་དག་ཡོང་ན་ བོད་གྱིས་ཟ་ཁང་དེ་དག་ལ་དགའ་པོ་བྱས་ཚང། བོད་རིགས་རང་གིས་བཟོས་པའི་ཁ་ལག་དེ་
དགའ་པོ་ཡོད་ཚང་ མང་ཆེ་དེ་ ག་རེ་ཟ་ཁང་དེ་འདྲ་ཡོད་རེད།

English translation:

Kalsang: What is the means of subsistence for people in the cities?

Sonam: People who live in the cities have relatively higher living standards. Many of these people are official workers who live on high salaries. Many of them have salaries of around 6000-7000 rmb per month. People who work for the government usually have high salaries, which is why they tend to have easier life in the cities compared to others. Besides official workers, there are also business people who also live in the cities. As we know, the tourist industry is getting popular in the Tibetan cities during summer, particularly in Lhasa. For example, we can see people selling Tibetan style goodies such as *Thangka*, jewelries in *bar skor* (circumambulating path around *Jokhang*¹). People sell various goodies there as a way to attract tourists. Because many Chinese tourists are fond of Tibetan goodies, Tibetans can buy these goodies with relatively cheap prices and then sell them to tourists. Since Tibetans don't cheat customers as much, they usually sell goods with a reasonable price, but of course higher than the price they bought it [for]. In the winter, there are pilgrims from *Kham* and *Amdo* in Lhasa and they also purchase goodies such as *Thangka* and religious ritual tools.

Kalsang: Such as butter lamps.

Sonam: Yes, they have many butter lamp stores. There are also many people who sell *khadak* and butter lamps around *bar skor*. When pilgrims from *Kham* and *Amdo* visit *Jokhang* temple, they purchase *khadak*. Those business people can make some amount of money through that.

Kalsang: So that means most of the business is temporary? There isn't any Tibetan owned company?

Sonam: There are bigger businesses such as painting galleries of Tibetan art and incense factories. For example, my uncle owns one of the largest *Thangka* galleries. Locals or

¹ Also called the Jokhang Monastery ([Tibetan](#): གཞུག་ལག་ཁང་།, [Wylie](#): *gtsug-lag-khang*), is located on [Barkhor](#) Square in [Lhasa](#).

people who have been residing in the city for a long time usually own a multi-storied house which they can rent to outsiders to generate income. Likewise, if you own a big land, people often build hotels on their empty land that attract tourists; this can be a really nice way to earn income. There are also many families who open tea houses and restaurants, as we know people are very fond of Tibetan tea houses and it's a good business to earn income. Many of the Tibetan restaurants are owned by Tibetans, both Chinese and foreigners like Tibetan foods. Therefore, there are many Tibetan restaurants.

About CultureTalk: CultureTalk is produced by the Five College Center for the Study of World Languages and housed on the LangMedia Website. The project provides students of language and culture with samples of people talking about their lives in the languages they use every day. The participants in CultureTalk interviews and discussions are of many different ages and walks of life. They are free to express themselves as they wish. The ideas and opinions presented here are those of the participants. Inclusion in CultureTalk does not represent endorsement of these ideas or opinions by the Five College Center for the Study of World Languages, Five Colleges, Incorporated, or any of its member institutions: Amherst College, Hampshire College, Mount Holyoke College, Smith College and the University of Massachusetts at Amherst.

© 2013 Five College Center for the Study of World Languages and Five Colleges, Incorporated